

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilde yaşanan depremler; yapı üretim, kullanım ve denetim süreçlerindeki ihmallerin, denetimsizliğin, imar affının, yanlış uygulamaların ağır sonuçlarını gözler önüne sermektedir. 53 binden fazla kişi, bilim ve mühendislik ilkeleri hiçe sayılarak kullanılan, sonradan talan edilen ve denetimsiz biçimde değiştirilen binaların enkazı altında yaşamını yitirmiştir. Demokratik kitle örgütleri, deprem sonrası yürütülen yargılamaların adil, bilimsel ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alınmasının hayati önemde olduğunu belirtmektedir. Deprem sonrasında yürütülen soruşturma ve kovuşturmalara yansıyan teknik tespitler, çok sayıda yapıda çatı ve üst katlara yönelik esaslı müdahalelerin gerçekleştirildiğini, bu müdahalelerin binanın taşıyıcı sistemini doğrudan etkilediğini ve yıkım mekanizmasında belirleyici rol oynadığını ortaya koymuştur.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası bu konuda yaptığı açıklamada çatıya güneş enerjisi sistemleri, su ve akümülayon depoları yerleştirilmesinin, tesisat geçişleri sırasında kolon, kiriş ve döşemelere zarar verilmesinin, çatıların yaşam alanına dönüştürülmesinin, çatı katlarının yaşam alanı veya dubleks hale getirilmesinin, kat ilavesi gibi uygulamaların, binanın tasarlandığı statik sistemi köklü biçimde değiştirdiğini belirtmiştir.

Deprem sonrası yapılan teknik incelemelerde, çatıya kurulan güneş enerjisi sistemlerinin 15 ton ile 350 ton arasında değişen ilave yükler getirdiği; bu yüklerin çoğu zaman herhangi bir statik proje, mühendislik hesabı ve denetim olmaksızın yapıya eklendiği tespit edilmiştir. Esaslı tadilatları yapanlar, izin verenler ve denetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen idareler yönünden sorumluluğun çoğu dosyada etkin biçimde araştırılmadığı görülmektedir. İktidarın imar affı ve yapı kayıt belgesi politikaları nedeniyle taşıyıcı sisteme yapılan müdahalelerin yol açtığı yıkımın bedeli çok ağır olmuştur. Kişilerin yaşam hakkını korumak, güvenli binalarda yaşamalarını sağlamak sosyal devlet olmanın gereğidir. 3194 sayılı İmar Kanunu, yapıların fen, sağlık ve güvenlik kurallarına uygun yapılmasını zorunlu kılar ve taşıyıcı sisteme esaslı müdahaleleri yasaklar. 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu can ve mal

güvenliğini temin etmeyi amaçlamaktadır. Yüksek deprem riski bilinmesine karşın, denetimsiz ve güvensiz yapılarda yaşamaya göz yumulması anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir.

Bu bağlamda;

1- 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında yıkılan veya ağır hasar alan yapıların kaçında güneş enerjisi sistemleri, su depoları, çatı katı dönüşümü, kat ilavesi gibi çatı ve üst katlara yönelik müdahaleler tespit edilmiştir?

2- Bu yapılarda çatıya eklenen güneş enerjisi sistemleri ve benzeri yüklerin statik proje, mühendislik hesabı ve ruhsat kapsamında yapılıp yapılmadığına ilişkin Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış mıdır?

3- Çatıya kurulan güneş enerjisi sistemlerinin ve su depolarının yapıya getirdiği ilave yükleri ve etkileri Yapı Denetim Mevzuatı kapsamında denetlenmekte midir? Bu konuda etkin düzenleme yapacak mısınız?

4- Taşıyıcı sisteme müdahale niteliği taşıyan çatı ve üst kat tadilatlarının, ilgili belediyeler ve yapı denetim kuruluşları tarafından etkin biçimde denetlenmediği iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?

5- Yıkılan ya da ağır hasar alan binalara güneş enerjisi sistemleri, su depoları, çatı katı dönüşümü, kat ilavesi gibi çatı ve üst katlara yönelik müdahalelere ilişkin izin veren ya da denetim görevini yapmayan kamu personeli var mıdır? Bu konuda soruşturmalar açılmış mıdır?

6- Deprem yargılamalarında, taşıyıcı sistemi sonradan değiştirilmiş yapılarda meydana gelen yıkımlar bakımından müdahaleyi yapanlara ilişkin Bakanlığınız suç duyurusunda bulunmuş mudur?

7- Taşıyıcı sisteme müdahale içeren yapıların imar affı kapsamında olması veya yapı kayıt belgesi alınmış olmasının deprem güvenliği bakımından Bakanlığınızın sorumluluğunda olduğu iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?

8- Türkiye'nin deprem gerçeği göz önüne alınarak yapı kayıt belgesi verilen yapılarda, sonradan yapılan çatı ve üst kat müdahalelerinin taşıyıcı sisteme etkilerini değerlendirilmesini zorunlu kılan bir düzenleme yapacak mısınız?

9- Çatı ve üst kat müdahalelerinin, kolon kesmenin, zemin kat müdahalelerinin önemi ve tehlikeleri hakkında kamuoyunu bilinçlendirecek çalışmalar yapacak mısınız?